

VI. KÖRNYEZETI ÉRTÉKEKELÉS

VÉLEMÉNYEZÉSI TERVDOKUMENTÁCIÓ

MEGBÍZÓ:

VÁRPALOTA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
8100 VÁRPALOTA, GÁRDONYI GÉZA U. 39.

2018. december

VÁRPALOTA VÁROS ÚJ TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

Dokumentációk:

I. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK KIEGÉSZÍTÉSE

II. TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV

III. HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT

IV. ALÁTÁMASZTÓ JAVASLATOK

V. TELEPÜLÉSI ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

VI. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

2018. december

VÁRPALOTA VÁROS ÚJ TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

VI. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

VÉLEMÉNYEZÉSI TERVDOKUMENTÁCIÓ

Megbízó:

VÁRPALOTA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
8100 VÁRPALOTA, GÁRDONYI GÉZA U. 39.

2018. december

TERVEZŐK:

Generáltervező

TÁJOLÓ-TERV Kft.
1147 Budapest, Rottenbiller u. 24. és
KÉSZ TERVEZŐ Kft.
1016 Budapest, Naphegy utca 26.

Településrendezés

TÁJOLÓ-TERV Kft.
1147 Budapest, Rottenbiller u. 24.
Auer Jolán vezető településtervező
településrendezési zöldfelületi
és tájrendező vezető tervező
TT/1, TK/1, TR 01-5003

Auer Jolán

Jaczenkó Judit vezető településtervező
településrendezési zöldfelületi
és tájrendező vezető tervező
TT/1, TK/1 01-5156

Jaczenkó Judit

KÉSZ TERVEZŐ Kft.
1016 Budapest, Naphegy utca 26.
Zétényi Zsófia
vezető településtervező
TT/1 01-2407

Tájrendezés, környezetvédelem, zöldfelület-rendezés

TÁJOLÓ-TERV Kft.
1147 Budapest, Rottenbiller u. 24.
Auer Jolán vezető településtervező
településrendezési zöldfelületi
és tájrendező vezető tervező
TT/1, TK/1, TR 01-5003

Auer Jolán

Jaczenkó Judit vezető településtervező
településrendezési zöldfelületi
és tájrendező vezető tervező
TT/1, TK/1 01-5156

Jaczenkó Judit

'Sigmund Katalin
okl. tájépítésmérnök

Pisák Brigitta
okl. tájépítésmérnök

Közlekedés

MOBIL CITY Mérnöki Tanácsadó Bt.
2131 GÖD, Bodza u. 2.
Dr. Macsinka Klára közlekedéstervező
KÉ-T, TRK-T/K1-d1

Macsinka Klára

Közmű

KÉSZ TERVEZŐ Kft.
1016 Budapest, Naphegy utca 26.
Bíró Attila
okl. építőmérnök
TE-T, TH-T, TV-T, VZ-T 01-2456

Bíró Attila

Hanczár Zsoltné
okl. gépészmérnök és községrendező szakmérnök
GO-T, TRé-T, TRh-T, TRv-T 01-2418

Hanczár Zsoltné

TARTALOM

BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK.....	6
KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS	7
1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE.....	7
1.1 Előzmények	7
1.2 A környezeti értékelés tematikája.....	7
1.3 A környezeti értékelés kapcsolódása a településrendezési eszközök készítésének folyamatához.	8
1.4 A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására	8
1.5 A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembe vétele	9
1.6 A környezeti értékelés során felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai	9
2. A TERV RÖVID ISMERTETÉSE	9
2.1. A terv célja, tartalma, a környezet értékelés szempontjából fontos részei, jellemzői.....	9
2.2. A terv kidolgozásakor vizsgált változatok	11
2.3. A terv összefüggése más releváns tervekkel	11
3. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA.....	12
3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal.....	12
3.2. Környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése, illetve figyelembevétele a tervben	20
3.3. A terv céljainak egymás közti, illetve a releváns tervek, illetve programok (2.2.) céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból	21
3.4. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése 21	
3.5. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása	23
3.6. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése.....	24
3.7. A környezeti következmények alapján a terv értékelése, a környezeti szempontból elfogadható változások meghatározása	31
4. A HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE VAGY CSÖKKENTÉSÉRE VONATKOZÓ, A TERVBEN SZEREPLŐ INTÉZKEDÉSEK HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE	31
5. JAVASLAT OLYAN KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSEKRE, SZEMPONTOKRA, MELYEKET A TERV ÁLTAL BEFOLYÁSOLT MÁS TERVBEN FIGYELEMBE KELL VENNİ	32
6. A TERV MEGVALÓSULÁSA KÖVETKEZTÉBEN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓ MONITOROZÁSI JAVASLATOK ÉRTÉKELÉSE	33
7. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ	33

BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK

Várpalota Város 32/2015. (III.26.) képviselő-testületi határozatában döntött a megváltozott jogszabályi környezet szerinti, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: 314/2015 korm.rend) tartalmi követelményei szerinti új Településfejlesztési koncepció (továbbiakban: TFK), valamint új településrendezési eszközök (továbbiakban: TRE) készítéséről. A tervezési feladatok elvégzésére kiírt közbeszerzési pályázatot a TÁJOLÓ-TERV Kft.—KÉSZ Kft. Konzorcium nyerte el.

Várpalota Város 2015-ben fogadta el a 314/2015 korm.rend szerinti tartalommal készített Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (ITS). Az ITS megalapozására 2015-ben a 314/2015 korm.rend szerinti tartalommal Megalapozó vizsgálat (MV) is készült, azonban nem azzal a részletettséggel, amely a TRE készítéséhez szükséges.

Ezért a jelenleg készülő új TFK-hoz és az új TRE-höz a 2015-ben készített Megalapozó vizsgálatok kiegészítésre kerülnek az alábbiak szerint:

- a vizsgálati megállapítások aktualizálása szükséges,
- ahol a településrendezési eszközök készítéséhez részletesebb adatok szükségesek,
- az egyes adottságok térképi ábrázolása szükséges.

A TFK és TRE készítésével párhuzamosan, a településképi védelmére vonatkozó jogszabály-változások miatt elkészült Várpalota Településképi Arculati Kézikönyve (továbbiakban: TAK) és településképi rendelete (továbbiakban: TKR) is.

A Megalapozó vizsgálatokkal párhuzamosan készültek el a Települési Örökségvédelmi Hatástanulmány vizsgálati munkarészei is —aktualizálva az Értékleltárt is—, annak érdekében, hogy a TAK és TKR számára friss értékvizsgálat szolgálhasson alapul.

A megbízás keretében elkészülő tervezési feladatok az alábbi kötetekben kerültek/kerülnek dokumentálásra:

I. Megalapozó vizsgálatok kiegészítése

Településképi arculati kézikönyv — elfogadva 2017. december

Településképi-védelmi rendelet szakmai törzssanyaga — elfogadva 2017. december

Településfejlesztési koncepció — elfogadva 2016. március

II. Településszerkezeti terv

III. Helyi építési szabályzat

IV. Alátámasztó javaslatok

V. Települési örökségvédelmi hatástanulmány

VI. Környezeti értékelés

A TRE a 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet szerinti ún. teljes eljárással kerül egyeztetésre.

Jelen tervdokumentáció

Várpalota város Településfejlesztési koncepció felülvizsgálata, településképi eszközök, új településrendezési eszközök készítése

VI. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

C. VÉLEMÉNYEZÉSI TERVDOKUMENTÁCIÓ.

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

1.1 ELŐZMÉNYEK

Jelen fejezetben a Várpalota Város „új” településrendezési eszközeinek elkészítésének környezeti vizsgálatának megállapításait ismertető környezeti értékelés. A környezeti vizsgálat lefolytatásának eljárásrendjét és a környezeti értékelés elkészítésének tartalmi követelményeit az egyes tervek, ill. programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet (a továbbiakban KÉ rendelet) tartalmazza. A KÉ rendelet 1.§. (3) a) pontja értelmében a település egészére készülő szabályozási terv és helyi építési szabályzat készítése esetén környezeti vizsgálat lefolytatása és környezeti értékelés készítenendő.

Várpalota Város 28/2016. (III.13.) önkormányzati határozatával fogadta el Településfejlesztési koncepcióját. A Településfejlesztési koncepció a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben (továbbiakban: településtervezési kódex) meghatározott tartalmi követelmények alapján került kidolgozásra. A Településfejlesztési koncepció Megalapozó vizsgálata a környezeti elemek állapotát, a környezeti hatótényezőket részletesen feltárta. A Településfejlesztési koncepció készítése után megindult a településrendezési eszközök teljes közigazgatási területre vonatkozó elkészítése.

1.2 A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS TEMATIKÁJA

A településrendezési eszközök kidolgozásának tartalmi követelményeit a 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet (továbbiakban: 314. R.) tartalmazza. E szerint településrendezési eszközök készítésekor, ha környezeti vizsgálat lefolytatása szükséges, a környezeti értékelést az „Alátámasztó javaslat” munkarészen belül, önálló fejezetként kell kidolgozni. A környezeti értékelés a KÉ rendelet 4. melléklete szerinti tartalommal kerül kidolgozásra.

Várpalota Város Településfejlesztési koncepciójához a településrendezési kódex tartalmi követelményei szerinti „Megalapozó vizsgálatok” készültek, amelyek a TRE-höz kiegészítésre kerültek a TRE elkészítéséhez szükséges mélységben, amelyek külön kötetben, „I. Megalapozó vizsgálatok kiegészítése” kerültek dokumentálásra. A „Megalapozó vizsgálatok” és a „I. Megalapozó vizsgálatok kiegészítése” a tervezési területen a környezeti elemeknek állapotát és a környezeti hatótényezőket részletesen feltárták. A településrendezési eszközökben (továbbiakban: TRE) foglalt tervi elhatározások várható környezeti hatásait a „IV. Alátámasztó javaslatok” kötet szakági javaslatai, a „Tájrendezési javaslatok”, a „Zöldfelületi javaslatok”, valamint a „Környezeti hatások és feltételek” c. fejezet tartalmazzák, de a „Közművesítési és hírközlési javaslatok” és „Közlekedési javaslatok” fejezetek is tartalmazzak olyan javaslatokat, amelyek kedvezőtlen környezeti hatások csökkentését, ill. elkerülését eredményezik. A felesleges ismétlések elkerülése érdekében ezen fejezetek megállapításait a környezeti értékelésben (továbbiakban: KÉ dokumentáció, vagy KÉ) nem ismételjük meg.

1.3 A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KAPCSOLÓDÁSA A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉNEK FOLYAMATÁHOZ.

A környezeti értékelés a településrendezési eszközök kidolgozásával és egyeztetésével párhuzamosan zajlik. Így kerül véleményeztetésre a környezetvédelméért felelős állami szervekkel és a nyilvánossággal, a partnerekkel.

A beérkezett vélemények alapján a településrendezési eszközök egyeztetésének véleményezési szakasza során a KÉ dokumentáció pontosításra, szükség esetén módosításra kerül.

A Képviselő-testület a környezeti értékelést a településrendezési eszközökkel egyidejűleg fogadja el.

A fentiek alapján a környezeti vizsgálatnak az alábbi részekből kell állnia:

- Környezeti jelentés (településrendezési eszköz esetén az ún. Véleményezési tervdokumentáció és az annak elkészítéshez vezető folyamat környezeti értékelése)
- Konzultáció (mind az illetékes államigazgatási szervekkel, mind a nyilvánossággal, településrendezési eszköz készítése során az egyeztetés ún. véleményezési szakaszában)
- A konzultáció eredményének beépítése a KÉ dokumentációba,
- Információ a döntésről (a településrendezési eszköz környezeti értékelésének elfogadásáról mind a környezetvédelméért felelős államigazgatási szerveket, mid a nyilvánosságot értesíteni kell)

1.4 A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE SORÁN TETT JAVASLATOK HATÁSA A TERV ALAKULÁSÁRA

A környezetvédelmi-, tájvédelmi szakági tervező, valamint a településrendezési eszközök tervezői folyamatosan együttműködnek a legmegfelelőbb módosítási változatok kidolgozása érdekében. A környezeti értékelés dokumentációjának véleményezésébe be kell vonni a jogszabály szerinti államigazgatási véleményezőket is. Az előzetes tájékoztatási szakasz során beérkezett észrevételek, nagyban elősegítik, hogy a készülő tervek megfelelő választ adjanak a feltárt korlátozó tényezőkre felmerülő egyéb problémákra.

A területfelhasználás rendjének tervezésekor eddig kellő figyelem fordult a védett, ill védelemre érdemes természeti értékek, valamint táji értékek megőrzésére, az ökológiai hálózat elemeinek megtartására, védelmére, a zöldfelületek rendszerben történő elhelyezésére, az ökológiai hálózat elemeinek és a zöldfelületi rendszer elemeinek összekapcsolására, az eltérő környezeti igényű területek egymást nem zavaró elhelyezésére. A tervezés kezdeti szakaszában már lehetőség volt arra, hogy a beérkezett módosítási igényeket a környezeti vizsgálatot lefolytatók módosításonként értékeljék környezeti szempontból. Ezen értékelés végén a tervezésben résztvevők számára egy összefoglaló értékelést készítettek a környezeti vizsgálatot lefolytatók, amely a „kritikus pontokra” felhívták a figyelmet. A tervkészítés során ez az együttműködés teszi lehetővé, hogy a készülő településrendezési eszközök a lehető legnagyobb figyelmet fordítsanak a települési értékek, környezeti elemek, valamint a táji-és természeti adottságok megóvására.

A környezeti vizsgálatot lefolytatók észrevételeit is figyelembe véve:

- új beépítésre szánt területek kijelölését mértéktartóan tartalmaz a terv,
- vízbázis védelmi területeken fejlesztési területek, új utak nem kerültek tervezésre.

1.5 A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT FELELŐS SZERVEK ÉS AZ ÉRINTETT NYILVÁNOSSÁG BEVONÁSA, AZ ÁLTALUK ADOTT VÉLEMÉNYEKNEK, SZEMPONTOKNAK A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZTÉSE SORÁN TÖRTÉNŐ FIGYELEMBE VÉTELE

A környezetvédelméért felelős államigazgatási szervek az előzetes véleménynyilvánítása során megküldött adatszolgáltatásai és az tervezés során betartandó környezetvédelmi tartalmú feltételeik a KÉ készítése során figyelembevételre kerültek.

Az érintett nyilvánosság körét a településrendezési eszközök készítése során a véleményezésben résztvevők körével azonosítottuk. A környezeti értékelés véleményezése párhuzamosan folyik a településrendezési eszközök véleményezésével, a KÉ dokumentációja a TRE dokumentációjával együtt kerül megküldésre a véleményezőknél. Az Önkormányzat a településrendezési eszközök egyeztetésében résztvevők körét a partnerségi egyeztetésről szóló rendeletben határozta meg. E rendelet tartalmazza a véleménynyilvánítás módját is.

1.6 A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS SORÁN FELHASZNÁLT ADATOK FORRÁSA, AZ ALKALMAZOTT MÓDSZER KORLÁTAI

A környezeti értékelés az államigazgatási szervek, az önkormányzat, valamint Várpalota közigazgatási területére készült környezetvédelmi vonatkozású tervek, tanulmányok és egyéb szakirodalmi adatok felhasználásával készült. Ezek közül az alábbiak emelendők ki:

- 27/2015. (VI. 17.) OGY határozat a 2015-2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról — NKP IV.
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia 2012-2024 (NFFS) (2013)
- Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (II. NÉS) (2014-2025, kitekintéssel 2050-re)
- Nemzeti Fejlesztés 2030 — Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (2014)
- Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv — Észak-Mezőföld és Keleti Bakony Részvízgyűjtő (2016)
- Nemzeti Tájstratégia (NTS) (2017-2026)
- Országos Területrendezési terv (OTrT) (2003. évi XXVI. tv.),
- Veszprém Megye Területrendezési Terve (5/2011. (II.28.) önk. rendelet)
- A tervek, programok környezeti vizsgálatát segítő útmutató gyakorlati alkalmazhatóságának kipróbálása több elkészült terv környezeti vizsgálatában c. kutatás zárójelentése (Témafelelős: Jaczenkó Judit, TÁJOLÓ-TERV Kft, 2006.)

A környezeti elemek jelen állapotára vonatkozó környezetvédelmi adatbázis korlátozottan állt rendelkezésre, ill. nehezen hozzáférhető, ezáltal egyes területrészekben a meglévő állapot leírása és az abból következő későbbi összehasonlítások, a monitoring —viszonyítási alap híján— nehezebben elvégezhető.

2. A TERV RÖVID ISMERTETÉSE

2.1. A TERV CÉLJA, TARTALMA, A KÖRNYEZET ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJÁBÓL FONTOS RÉSZEI, JELLEMZŐI

Várpalota Város új településrendezési eszközei elkészítésének célja egyrészt, hogy az elmúlt időszakok jogszabályi változásaival összhangba kerüljenek a város településrendezési eszközei, másrészt egyes településrészekre vonatkozóan módosult településfejlesztési elképzelések térbeli-fizikai kereteinek megteremtése. A terv a beépítés feltételeinek, építési követelményeknek, jogoknak és kötelezettségeknek a megállapítására

hivatott, a környezeti ártalmak legkisebbre való csökkentése, a település megőrzésre érdemes, értékes építészeti és természeti arculatának védelme mellett.

Várpalota „új” településrendezési eszközei készítésének fő célja —a tervezési folyamat szerves részeként— az elgondolások és a tervjavaslatok alternatívái környezeti hatásainak módszeres elemzése annak érdekében, hogy a terület fejlesztése minél kevésbé terhelje környezetét.

A terv készítése során így figyelembevételre került, hogy a településen, különösen a tervezett, ill. az eddig még igénybe nem vett fejlesztési területeken megvalósításra kerülő létesítmények és azok funkciói, valamint az infrastruktúra kialakítása, fejlesztése révén a környezethasználat úgy legyen szervezhető és végezhető, hogy

- a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő;
- megelőzhető legyen a környezetszennyezés;
- kizárja a környezetkárosítást,
- kulturált környezetű létesítmények jelenjenek meg a tájban.

A településszerkezeti és szabályozási terv kialakításakor a környezetvédelem területén elsődleges cél, hogy a hazai környezetvédelmi jogszabályoknak és az EU elvárásoknak is megfelelő terv készüljön a Településfejlesztési koncepcióban elhatározott fejlesztési szándékok szerint.

A Településszerkezeti tervben tervezett területfelhasználásbeli változásokat a Településszerkezeti tervről szóló határozat-tervezet —külön kötetben: **II. Településszerkezeti terv c. dokumentáció— 3. melléklete**, a 3.1. melléklet a „Változások Várpalota Város területfelhasználásában” a változás jellege szerinti csoportosításban tartalmazza, a változtatással érintett területeket a 3.2. melléklet **„VÁLT/Ő”** jelű „Területfelhasználás változásai” tervlap mutatja be az alábbiak szerint:

- beépítésre nem szánt területből beépítésre szánt terület változás,
- beépítésre szánt területből beépítésre szánt terület változás,
- beépítésre szánt területből beépítésre nem szánt terület változás,
- beépítésre nem szánt területből beépítésre nem szánt terület változás.

A településrendezési eszközök alátámasztó javaslatokban —külön kötetben: **IV. Alátámasztó javaslatok c. dokumentáció— 1.3.** A változással érintett területek összefüggései c. fejezetben részletesen, az alábbi területfelhasználási egységek változásait mutatja be:

- honvédelmi és katonai célú területek,
- bányaterületek,
- erdőterületek,
- természetvédelmi lehatárolással érintett területek, természetközeli területek,
- zöldterületek.

A változások okai az alábbiak szerint csoportosíthatók:

a) Jogszabály-változások, jogszabály követések miatt szükséges módosítások

A hatályos terv készítése óta több jogszabály, szakágazati előírás megváltozott, egyes kérdésekben a tervezői szemlélet módosult. Ezek nem döntés-függőek, ezek kényszerből (magasabb rendű jogszabály következtében) szükséges változások. Ilyenek pl. az OTÉK területfelhasználási egységeiben történt módosulások (pl. egyes területek kikerültek a természetközeli területek köréből, így más területfelhasználásba sorolandók); vagy a magasabbrendű tervek (OTrT, VM TrT módosulása) révén a várost érintő országos és megyei övezetek változásából adódó módosítások.

b) A településrendezési eszközök egyeztetési eljárásában résztvevő államigazgatási szervek adatszolgáltatásból, a területek nyilvántartásából adódó pontosítások

A településrendezési eszközök a jogszabályban meghatározott államigazgatási szervek adatszolgáltatása alapján, az állami ingatlan-nyilvántartási térkép felhasználásával készülnek. Az adatszolgáltatásban, illetve az ingatlan-nyilvántartásban bekövetkező változások a településrendezési eszközök pontosítását, módosítását vonhatja maga után. Ide tartoznak pl. a hatályos terv elfogadása óta az üzemtervezett erdők területi kiterjedésében, rendeltetésében történt változások, a természetvédelmi lehatárolásokban történt módosítások, a honvédelmi kezelésben lévő területekről nyújtott adatszolgáltatásban történt változások, melyek a területfelhasználásra módosító hatással vannak.

c) Korábbi döntésű, meg nem valósult módosítások törlése

Korábban elhatározott, meg nem valósult fejlesztési szándékok, melyeket a továbbiakban nem szerepeltet a terv. Ilyen a Bakonykútra tervezett mellékút hatályos településszerkezeti tervben szereplő 2 nyomvonal változata. A tervezett mellékút „A” és „B” változata is honvédelmi rendeltetésű területeken halad keresztül. A HM kérésének megfelelően a módosítás alatt álló megyei területrendezési terv egyeztetési anyaga a tervezett mellékutat már nem tartalmazza. A tervezett utak lekerülnek a Településszerkezeti tervről.

d) Új fejlesztési igényekből, lakossági kérésekből eredő új döntések okozta módosítások

Megállapítható Várpalota településrendezési eszközeinek készítése során eszközölt módosítások jellemzően a hatályos településrendezési tervek elfogadása óta eltelt időszakban megváltozott jogszabályok, illetve magasabb rendű tervek követéséből, valamint az államigazgatási szervek nyújtotta adatszolgáltatás következtében szükségessé vált pontosításokból adódnak.

Jelentősebb változásnak a „VÁLT/Ö” jelű tervlapon X. jellel jelölt új, cca. 12,2 ha nagyságú új ipari gazdasági terület kijelölése tekinthető, a 8.sz. főúttól és a volt Inotai Erőműtől délre elhelyezkedő önkormányzati tulajdonú területen (hrsz.: 0186/1, 0187/6)

2.2. A TERV KIDOLGOZÁSÁKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK

A terv készítése során konkrét változtatási javaslatok —lakosság, vállalkozások, ingatlanfejlesztők és az Önkormányzat változtatási igényei— kerültek értékelésre az egyes szakterületek —településrendezés, közlekedés, közműellátás, tájrendezés, zöldfelületek, környezetvédelem— szempontjából.

Egyes módosítási javaslatok esetében a beépítési határértékek tekintetében kerültek értékelésre változatok.

2.3. A TERV ÖSSZEFÜGGÉSE MÁS RELEVÁNS TERVEKKEL

Településrendezési tervek esetében a területrendezési tervek egyes övezeti tervlapjait és térszerkezeti terveit környezeti célkitűzéseket megfogalmazó terveknek tekintendők. Várpalota településrendezési eszközeinek így összhangban kell lenniük

- az Országos Területrendezési Tervvel (2003. évi XXVI. tv.), és
- Veszprém Megye Területrendezési Tervvel (5/20011. (II.28.) önk. rendelet)

A felsorolt területrendezési tervekkel való összhang igazolását Várpalota Város Településszerkezeti tervét elfogadó határozat-tervezet 5. melléklete, a „Területrendezési tervekkel való összhang igazolása” melléklet részletesen tárgyalja külön kötetben: *II. Településszerkezeti terv c. dokumentáció*—, jelen környezeti értékelés pedig a 3.1.2. fejezetben foglalja össze.

A környezeti értékelés során a releváns helyi, térségi és országos környezetpolitikai célokat megfogalmazó területfejlesztési dokumentumokkal, környezetvédelmi programokkal való egyezés ellenőrzése is szükséges. Várpalota településrendezési eszközeit az alábbi dokumentumokban megfogalmazott célokkal veti össze a 3.1.1. fejezet:

- IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP) (2015-2020)
- Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) (2008-2025)
- Nemzeti Tájstratégia (NTS) (2017-2026)

3. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA

3.1. A TERV CÉLJAINAK ÖSSZEVETÉSE A TERV SZEMPONTJÁBÓL RELEVÁNS NEMZETKÖZI, KÖZÖSSÉGI, ORSZÁGOS VAGY HELYI SZINTEN KITŰZÖTT KÖRNYEZET- ÉS TERMÉSZETVÉDELMI CÉLOKKAL

3.1.1. A környezetpolitikai céloknak való megfelelés értékelése

Az alponban vizsgálandó, hogy a terv tartalmaz-e olyan elemeket, melyek ellentétben állnak a helyi, vagy magasabb szinten meghatározott környezetpolitikai célkitűzésekkel. A környezetpolitikai célokat magasabb szinten az ország területére, valamint 1-1 megyére, térségre készülő környezetvédelmi programok, helyi szinten a települési környezetvédelmi programok határozzák meg. Várpalota Város Környezetvédelmi Programja a 2015-2020 közötti időszakra vonatkozik.

3.1.1.1. IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program

Az országgyűlés 2015. júniusában elfogadta a **IV. Nemzeti Környezetvédelmi Programot** [27/2015. (VI. 17.) OGY határozat a 2015-2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról]. Magyarország környezeti fenntarthatóság elvéhez¹ kapcsolódó 2015-2020 időszakra vonatkozó célkitűzéseit a IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program tartalmazza.

A **NKP IV. átfogó célkitűzése** a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához való hozzájárulás biztosítása.

Ennek elérése érdekében az **alábbi három stratégiai célt** tartalmazza a NKP IV.:

¹ A XXI. században világméretűvé váló környezeti problémák, a Föld országai, illetve az egyes emberek között megfigyelhető egyre nagyobb társadalmi különbségek világossá tették a nemzetek számára, hogy a meg gondolatlan fogyasztásnövekedés és az ezzel járó gazdasági fejlesztések egyre inkább fenntarthatatlanná válnak. Környezetünk rombolása, az erőforrások felélése már a jövő generációk és a köröttünk lévő élővilág túlélési esélyeit fenyegetik. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) országai ezért fenntartható fejlődés megvalósítását tűzték ki célul. „A fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket”.

A gyakorlatban a fenntartható fejlődés célja, hogy a gazdasági fejlesztések oly módon valósuljanak meg, hogy azok biztosítsák a környezeti értékek maximális védelmét és a természeti erőforrások megőrzését, és figyelembe vegyék a társadalom érdekeit. A fenntartható fejlődésnek ezért három, egyenrangú pillére a gazdaság, társadalom és környezet harmonikus fejlesztése. Az EU fejlesztési politikájában a horizontális elvek bevezetésének célja az volt, hogy a gazdasági beavatkozások során legyünk figyelemmel a fenntartható fejlődés elvére. Fontos, hogy fejlesztési elképzeléseink kialakítása során megvizsgáljuk, hogy nem okozunk-e kárt környezetünkben, nem romboljuk-e le értékes hagyományainkat, nem éljük-e fel a jövő generációk számára is létfontosságú természeti erőforrásainkat, és nem növeljük-e tovább az állampolgárok közötti egyenlőtlenségeket.

A fenntartható fejlődés és a környezetvédelem célkitűzéseit, és ezen célok megvalósítását szolgáló feladatokat az EU és hazai szabályozás stratégiai dokumentumokban rögzíti. Az Európai Unió és Magyarország a környezeti fenntarthatóság elvéhez kapcsolódó célkitűzéseit az alábbi dokumentumokban rögzíti:

- az Európai Unió Fenntartható Fejlődési Stratégiája,
- az Európai Unió VII. Környezetvédelmi Akcióprogramja,
- IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program.

1. Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása
2. Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata
3. Az erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése

Horizontális cél a társadalom környezettudatosságának erősítése. Ezáltal biztosítható, hogy az életminőséget közvetlenül érintő tényezők mellett az emberi élet alapjait jelentő természeti erőforrások és értékek védelme és fenntartható használata, valamint az ezekkel szorosan összefüggő életmód, fogyasztási és termelési szokások együttesen szolgálják a társadalom hosszú távú jóllétét.

Az NKP IV. stratégiai céljainak elérését az egyes stratégiai területeken meghatározott célok és intézkedések, illetve az átfogó intézkedési területeken megfogalmazott cselekvési irányok biztosítják. A konkrét, számszerű célokat a stratégiai területek tartalmazzák. A stratégiai célok megvalósítása azonban nem csupán környezetpolitikai feladat. A Program irányultsága ezért kettős: egyrészt a problémák gyökerének bemutatásával ösztönzi a hajtóerők pozitív irányú megváltoztatását, másrészt biztosítja a környezetügy terén ehhez szükséges intézkedések megtételét.

A Program stratégiai céljainak kibontását a környezeti elemekre, rendszerekre, illetve szektorokra irányuló stratégiai területek szolgálják. Egyes stratégiai területek több stratégiai cél eléréséhez is hozzájárulnak, ugyanakkor az áttekinthetőség és a végrehajtás elősegítése érdekében fontos szempont volt az átfedések elkerülése.

A Program stratégiai céljainak elérését a valamennyi stratégiai területtel összefüggő stratégiai eszközök segítik. Ezek közé tartozik a szemléletformálás, a terület- és településfejlesztés, valamint –rendezés, a tervezés, a szabályozás és ellenőrzés, az EU és nemzetközi együttműködés, a támogatás, illetve a kutatás-fejlesztés.

A NKP IV stratégiai területei:

- I. Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása
 1. Levegőminőség javítása
 2. A zajterhelés csökkentése
 3. Vízhőminőség és egészség
 4. Szennyvízelvezetés és –tisztítás, szennyvíziszap kezelés és hasznosítás
 5. Környezet és egészség
 6. Zöldfelületek védelme
 7. Kémiai biztonság
 8. Nukleáris biztonság, sugáregészségügy
- II. Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata
 1. A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem
 2. Talajok védelme és fenntartható használata
 3. Vizeink védelme és fenntartható használata
 4. Környezeti kármegelőzés és kárelhárítás
 5. Környezeti kármentesítés
- III.. Az erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése
 1. Erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása
 2. A fogyasztási környezeti hatásainak csökkentése
 3. Energiatakarékosság és –hatékonyság javítása
 4. Hulladékgazdálkodás
 5. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira
 6. Az agrárgazdaság környezeti aspektusai
 7. Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai
 8. Az ásványkincsekkel való gazdálkodás környezeti szempontjai
 9. Közlekedés és környezet

10. Turizmus - ökoturizmus

A KÉ-1. táblázatban a NKP IV. stratégiai területekben megfogalmazott, a településtervezés területén érvényesíthető célok teljesülését értékeljük Várpalota településrendezési eszközeinek felülvizsgálata során:

KÉ-1. TÁBLÁZAT: A IV. NKP CÉLJAINAK TELJESÜLÉSE VÁRPALOTA VÁROS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEI KÉSZÍTÉSE SORÁN			
IV. NKP célok		Illeszkedés	Célok teljesülése
I. Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása			
Levegőminőség javítása	Légszennyezettség kialakulásának megelőzése	+/-	A terv lehatárolja a légszennyezés szempontjából sérülékeny területeket. Az új, ill. más területfelhasználásból ipari gazdasági területbe átsorolt területeken új légszennyező források jelenhetnek meg. Azonban e területek elhelyezkedése a levegő áramlási irányait figyelembe véve kedvező a lakó-, üdülő- és rekreációs rendeltetésű területek vonatkozásában.
	A levegő minőségének védelme: a szennyezettség csökkentése	+	A jelentős légszennyezettség védendő területeket nem érint, a 8. sz. főút most már a várost elkerülő szakasz kiépülése és forgalomba helyezését követően, a lakóterületeket elkerülve halad.
A zajterhelés csökkentése	A közlekedési létesítmények mentén csökkenjen azoknak a területeknek az aránya, ahol az egész napra számított átlagos zajterhelés (Lden) 63 dB, az éjjeli (Léjtel) 55 dB felett van;- ezen belül prioritást kell élvezzenek azok az intézkedések, amelyek olyan területek zajcsökkentésére irányulnak, ahol az egész napra számított átlagos zajterhelés (Lden) meghaladja a 73 dB, az éjszakai pedig a 65 dB mértéket.	+	A jelentős mértékű környezeti zajt okozó 8.sz. főút nem halad át a település belterületén, a 8.sz. főút várost elkerülő szakaszának forgalomba helyezése után, lakóterületeket nem ér határérték feletti zajterhelés.
	A határérték feletti zajterhelés megszüntetése az ipari és szolgáltató létesítmények környezetében	0	Nem ismert a településen határérték feletti zajt okozó ipari és szolgáltató létesítmény.
Vízminőség és egészség	Közüzemi ivóvízellátás közszolgáltatás biztonságának növelése	+	A módosítással érintett területek ivóvízellátása tiszta ivóvízzel biztosítható.
Szennyvíz-elvezetés és tisztítás	Szennyvízkezelés működtetése és fejlesztése	+	A településen a szennyvízcsatorna hálózat kiépítése megtörtént. Az egyes építési övezetekben és övezetekben a közművesítettség biztosítandó mértéke meghatározásra került.

Zöldfelületek védelme	Zöldfelületi elemek minőségi és mennyiségi fejlesztése	++	<p>A palotai temető melletti, korábbi TSZT-ben tervezett közpark területe a temető bővítési területe lett.</p> <p>A TRE-ben felülvizsgálatra kerültek a lakó- és vegyes területeken belüli közkert funkciót is betöltő zöldfelületek. A felülvizsgálat eredményeképpen egyes, lakó-, ill. vegyes területfelhasználáson belül övezetként szabályozott zöldfelületek zöldterület területfelhasználási kategóriába kerültek átsorolásra.</p> <p>Zöldterület besorolást kapott a Thury György tér korábban vegyes és különleges várkörnyék területbe sorolt területe, ahol városi szintű közpark kialakítása tervezett.</p> <p>Összességében a zöldterületek kiterjedése nőtt. A terv továbbá a zöldfelületi elemek minőségi fejlesztését is szolgálja.</p>
II: Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata			
A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem	Natura 2000 területek, valamint a védett természeti, illetve nemzetközi természetvédelmi egyezmények hatálya alá tartozó területek megőrzése	++	<p>A természetvédelmi lehatárolással érintett területek lehatárolása a TRE-ben az új adatszolgáltatás alapján aktualizálásra került.</p> <p>A településrendezési eszközök több eszközzel is biztosítják a táji-természeti értékek védelmét:</p> <p>—a Településszerkezeti terven és a Szabályozási terven feltüntetésre kerültek a magyarországi természetvédelmi védettség alatt álló területek, (helyi természetvédelmi terület); a nemzeti ökológiai hálózat területei (magterület, ökológiai folyosó); a Natura 2000 területei, valamint az ex lege védett források, lápok, kunhalmok, barlangok;</p> <p>—a területfelhasználás javasolt rendszere igazodik a védendő természeti és táji értékek védelmi követelményeivel: erdőterületek esetében védelmi erdőterületbe, mezőgazdasági területek esetében korlátozott funkciójú mezőgazdasági területbe, az ex lege védett lápok természetközeli területbe kerültek besorolásra</p>
	Földtani természeti értékek megóvása, felszíni és felszín alatti védelmük	+	A településen található földtani természeti értékek országos természetvédelmi védettség alatt állnak, a TRE ismerteti és feltünteti ezeket.
	Tájszerkezet, tájjelleg, tájpotenciál védelme	++	A településrendezési tervek megalapozó vizsgálata során feltárt tájszerkezet és a tájjelleg védelme érdekében kerültek meghatározásra a külterületi területfelhasználási kategóriák, valamint a HÉSZ előírásai. A „tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek” az elvégzett vizsgálatok alapján pontosításra kerültek a TRE-ben.

	Természetvédelmi oltalom alatt álló területek és természeti értékek kezelése, fenntartása, őrzése	+	A célok teljesülnek, lásd előző pontokat.
Talajok védelme	A talajkészletek mennyiségének és minőségének fokozott védelme, termékenységének hosszú távú fenntartása.	+	A talajkészletek védelme a tervben érvényesül. A meglévő beépítésre szánt területen kívül a terv csak két kisebb területen jelöl ki újabb beépítésre szánt területet. Az OTTrT és az érintett államigazgatási szerv adatszolgáltatása szerint a település nem érintett a kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetével. Jellemzően jó termőhelyi adottságú szántóterületen és átlagosnál jobb minőségű termőföldön sem került kijelölésre új beépítésre szánt terület, kivéve a 05/8 hrsz.-ú telek egy kis területen (2846 m ²) átlagosnál kis mértékben jobb minőségű termőföldön (legelő 5) kertvárosias lakóterületbe került. A lakóterületként újonnan kijelölt telekrész meglévő kertvárosi lakóterület közé ékelődik.
Vizeink védelme	A vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme	++	Az „I. Megalapozó vizsgálatok kiegészítése” és a „IV. Alátámasztó javaslatok” tartalmazzák az OTTrT szerinti országos vízminőség-védelmi területeket, valamint a vízbázisok hidrogeológiai védőövezeteit. A területfelhasználás rendszerének tervezésekor e területek figyelembevételre kerültek.
Környezeti kármegelőzés	A környezeti károk megelőzése, illetve csökkentése	0/+	A TRE a rendelkezésre álló adatok alapján ismerteti a közigazgatási területen nyilvántartott szennyezett területeket. A TRE érdemben nem tesz javaslatot környezeti károkat okozó területhasználatokra.
Környezeti kármentesítés	Környezeti kármentesítés	0	A TRE eszközeivel érdemben nem befolyásolhatók a feltárt szennyezett területek kármentesítési folyamatai.
III. Az erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése			
Hulladékgazdálkodás	Elkülönített gyűjtés fejlesztése és a hasznosítás növelése	0	A területeken keletkező hulladékok gyűjtése és kezelése bekapcsolható a települési hulladékgazdálkodási rendszerbe, ezáltal a megelőzés, a hasznosítás és ártalmatlanítás céljai elérhetők. A TRE eszközeivel érdemben nem befolyásolható a szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése.
Agrárgazdaság környezeti aspektusai	A természet- és környezetkímélő gazdálkodási módok elterjesztése	+	A tervben a természetvédelmi lehatárolással érintett területeken lévő mezőgazdasági területek korlátozott funkciójú mezőgazdasági területfelhasználásba kerültek besorolásra.

Erdőgazdálkodás való környezeti aspektusai	Az erdőterületek kiterjedésének növelése	0	A településrendezési eszközök az erdőtervezett erdőterületeket, valamint a hatályos megyei területrendezési terv erdőgazdálkodási térségeit a jogszabályok adta keretek figyelembevételével erdőterületbe sorolta. Erdőterületek érdemi növelésére a TRE nem tesz javaslatot.
Ásványkincsekkel való környezeti gazdálkodás	Az ásványi nyersanyagok kitermelése és hasznosítása során a környezetterhelés csökkentése és a környezeti károk megelőzése	+	Az adatszolgáltatásban kapott bányatelkeket a TRE feltünteti. A HÉSZ meghatározza/korlátozza a településen újabb külszíni bányák nyitásának lehetőségét.
Közlekedés és környezet	A közlekedési-szállítási igények csökkentése, az egyéni, nem motorizált közlekedési formák elősegítése, fejlesztése	+	A TRE a területi tervekkel összhangban tartalmazza a kerékpárút-hálózat fejlesztését.
Turizmus- ökoturizmus	Magas minőségű, élményszerű, interaktív és autentikus ökoturisztikai szolgáltatás biztosítása, a turisztikai infrastruktúra fejlesztése a természetvédelmi szempontok sérelme nélkül.	+	A TRE a természeti értékek védelmével tesz javaslatot a rekreációs rendeltetésű területek fejlesztésére.

++: hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a célok között

+: tartalmazza, részleges, vagy gyenge kapcsolat a célok között

0: Nincs kapcsolat a célok között

!: hiányzó kapcsolat

—: nem illeszkedik

3.1.1.2. Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (II. NÉS) (2008-2025)

A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) a 2008-2025 időszakra határozza meg Magyarország középtávú klímapolitikáját. Három fő cselekvési irányt határoz meg:

- Az energiateljesítmény, ill. az éghajlatváltozásért felelős gázok kibocsátásának csökkentése, növekedésük megelőzése,
- Az éghajlatváltozás hatásai elleni védekezés, a következményekhez való alkalmazkodás,
- Az éghajlatváltozás társadalmi tudatosítása, a klímatudatosság erősítése.

A KÉ-2-es táblázatban a II. NÉS-ben nevesített azon célok teljesülését értékeljük a településrendezési eszközökben, melyek a településrendezés tárgykörébe tartoznak (akár érintőlegesen).

KÉ-2. TÁBLÁZAT: A NÉS CÉLJAINAK TELJESÜLÉSE VÁRPALOTA TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEI FELÜLVIZSGÁLATA SORÁN		
NÉS célok	Illeszkedés	Célok teljesülése
Az energiateljesítmény, ill. az éghajlatváltozásért felelős gázok kibocsátásának csökkentése, növekedésük megelőzése	+	A településen teljes mértékben kiépült a gázhálózat. A terv szorgalmazza a vezetékes energiahordozók használatát, valamint javaslatokat tartalmaz a településen a megújuló energiaforrások használati lehetőségeire a hagyományos fűtési módokkal szemben.

KÉ-2. TÁBLÁZAT: A NÉS CÉLJAINAK TELJESÜLÉSE VÁRPALOTA TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEI FELÜLVIZSGÁLATA SORÁN		
Az éghajlatváltozás hatásai elleni védekezés, a következményekhez való alkalmazkodás	+	Az erdőknek a klímaváltozás hatásai csökkentésében betöltött szerepük segítése érdekében a terv megtartja az erőterületeket. Javaslatot tesz korábban más területfelhasználási egységeken (lakó-, vegyes területek) belül zöldfelületként szabályozott területek zöldterület területfelhasználási egységbe való átsorolására, ezáltal is segítve annak elkerülését, hogy a zöldfelületek beépítésre szánt fejlesztési területté váljanak. A terv javaslatokat fogalmaz meg az alternatív energiaforrások alkalmazására.

++: hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a célok között

+: tartalmazza, részleges kapcsolat a célok között

0: Nincs kapcsolat a célok között

!: hiányzó kapcsolat

3.1.1.3. Nemzeti Tájstratégia (NTS) (2017-2026)

A Nemzeti Tájstratégiát (NTS) az 1128/2017. (III.20.) Kormányhatározattal fogadták el. Az NTS a tájat az Európai Táj Egyezményben foglaltaknak megfelelően értelmezi. Az NTS egyik alapfeladata a társadalom figyelmének és felelősségérzetének felkeltése, hogy a hazai, illetve a határon átnyúló **tájak védelme, kezelése és tervezése** céljából az érdekeltek helyi, országos és nemzetközi szinten is együttműködjenek.

A stratégia kidolgozása során a települések teljes közigazgatási területét, beleértve a víztesteket is a táj részének tekintjük.

Az első Nemzeti Tájstratégia küldetése az Európa Tanács által az Európai Tájegyezményben² rögzített széleskörű feladat-meghatározás és a Tájegyezményben megfogalmazott elvek figyelembevételével az alábbi pontokban foglalható össze:

- Komplex holisztikus látásmód kialakítása és elfogadtatása a táj használatában, illetve a tájhasználatokkal érintettek körében.
- A tájat, mint az élővilág és benne az ember lételemét, a környezetminőség alapvető letéteményesét kell az ágazati politikák megalapozó szemléleti elemévé tenni és nem csak a szakágazati rendszerekben meghatározott kiemelt értékvédelmi szempontok alapján lehatárolt területeket és funkciókat kell védeni, megőrizni.
- Az ok-okozati következményeket feltárva a táj állapotát és a kiváltó hatásokat együtt kell kezelni, rámutatva tájhasználatból adódó felelősségvállalás szükségességére.

A stratégia a következő három *horizontális elvet* tartja szem előtt:

- Természeti erőforrások és kulturális örökség általános védelme
- Bölcs és takarékos területhasználat
- Éghajlatváltozás hatásának mérséklése, alkalmazkodás

Az NTS **átfogó célként** fogalmazza meg **a táji adottságokon alapuló felelős tájhasználatot**.

² CET No.176 European Landscape Convention adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 19 July 2000 and opened for signature by its Member States in Florence on 20 October 2000

A stratégia célrendszere a következő három főcél köré csoportosul:

- I. Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása
- II. Élhető táj — élhető település — bölcs tájhasznosítás
- III. A tájidentitás növelése

A településrendezési eszközök készítésénél a II. stratégiai cél, az *Élhető táj — élhető település — bölcs tájhasznosítás* alcéljai értékelhetők. A következő táblázatban ennek a célnak az illeszkedését vizsgáljuk.

1. táblázat: Nemzeti Tájstratégia céljainak teljesülése Várpalota településrendezési eszközei készítése során

NEMZETI TÁJSTRATÉGIA CÉLJAINAK TELJESÜLÉSE VÁRPALOTA TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEI KÉSZÍTÉSE SORÁN		
NTS célok	Illeszkedés	Célok teljesülése
Élhető táj — élhető település — bölcs tájhasznosítás		
Kompakt, klímabarát, értékőrző település	+	A TRE új fejlesztési területeket mértéktartóan, a város meglévő belterületéhez közvetlenül kapcsolódva jelöl ki, a célkitűzés teljesül.
Tájba illesztett infrastruktúrák	+	A TRE a korábbi TRE-hez képest új közúthálózati elemeket nem jelöl ki. Megváltozó közúthálózati elemként jelenik meg a Készenléti lakótelep térségében a 8. sz. főúton tervezett csomópont, mely a jelenlegi szintbeni kapcsolat helyett különbsztű csomópontként kerülne kiépítésre. A TRE új vagy korszerűsítésre kerülő utak növénytelepítésére, fásítására javaslatot tesz, az előírást (kötelező fásítás) a HÉSZ tartalmazza.
Táji adottságokon alapuló termelési funkciók	+	A külterületi területhasználat és övezeti rendszer a tájhasználati hagyományokon alapul. A terv a táji adottságokhoz igazodva határolja le a mezőgazdasági területeken és az erdőterületeken belüli övezeteket.
Táji adottságokon alapuló rekreációs funkciók	0	A tervezett módosítás a rekreációs funkciók alakulására nincs hatással. A terv változatlanul tartalmazza a korábbi rekreációs fejlesztési területeket, mely figyelemmel van a tájvédelmi, természetvédelmi korlátozásokra.
Jobban működő szabályozási és védelmi funkciók	+/-	A terv tartalmazza a természetvédelmi lehatárolással és egyéb korlátozással érintett területeket, melyek a területhasználati és övezeti rendszer kialakításánál figyelembevételre kerültek. A tervmódosítások közül tájvédelmi, természetvédelmi vonatkozású területet az Inota keleti részét érintő tervmódosítás érint, a BfNPI nyilatkozata szerint a tervezett fejlesztésnek természetvédelmi akadálya nincs.

- ++: hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a célok között
 +: tartalmazza, részleges kapcsolat a célok között
 0: Nincs kapcsolat a célok között
 !: hiányzó kapcsolat
 —: nem illeszkedik

3.1.1.4. Várpalota Város Települési Környezetvédelmi Programja (2015-2020)

Várpalota Város Környezetvédelmi Programja a 2015-2020 közötti időszakra fogalmaz meg javaslatokat. A dokumentum programpontjaiban döntően az önkormányzatok hatókörébe tartozó intézkedések jelennek meg. Ezek az NKP IV. szerinti problémakör köré vannak csoportosítva. A megfelelőség igazolása ugyanaz, mint az NKP IV-nél. (lásd fentebb).

3.1.2. Területrendezési tervek környezeti célkitűzéseinek való megfelelőség igazolása

A tervet érintő, figyelembe veendő területrendezési tervek:

- Országos Területrendezési Terv (2003. évi XXVI. tv.), (a továbbiakban: OTTrT)
- Veszprém Megye Területrendezési Terve (5/20011. (II.28.) önk. rendelet)

A településrendezési eszközök felülvizsgálatánál a területi terveknek való megfelelőség részletesen vizsgálatra került. (lásd: **II. Településszerkezeti terv**, határozat-tervezet **5. melléklete** —külön kötetben)

Környezeti vonatkozásai miatt az alábbi térségi övezetek emelendők ki (**dőlt, bold betűvel** jelöljük az Várpalota közigazgatási területét is érintő térségi övezeteket):

- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- **Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete**
- **Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete**
- **Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete**
- **Magterület övezete (országos ökológiai hálózat magterülete)**
- **Ökológiai folyosó övezete (országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó területe)**
- **Országos vízminőség-védelmi terület övezete**
- **Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete**
- **Rendszeresen belvízjárta terület övezete**
- **Földtani veszélyforrás területének övezete**

Megállapítható, hogy a településrendezési eszközök felülvizsgálatának elhatározásai illeszkednek az OTTrT és a VM TrT környezeti célkitűzéseivel. A tervezett területfelhasználás változtatások nem lépik túl a területi tervekben megengedett mértéket. A tervezett változtatások a környezeti tartalmú térségi övezeti tervlapok tartalmával is összhangban vannak.

3.2. KÖRNYEZETVÉDELMI CÉLOK ÉS SZEMPONTOK MEGJELENÉSE, ILLETVE FIGYELEMBEVÉTELE A TERVBEN

A környezeti értékelés hatásvizsgálati eszközként segíti, hogy a településrendezési eszközök készítése folyamata közben érvényre jussanak a környezeti érdekek. A terv elfogadható kompromisszumok megfogalmazásával segíti elő, hogy a tervezett változtatások minél inkább a település környezeti állapotának megőrzéséhez és javításához járuljanak hozzá.

A környezeti alapállapot és a jellemző környezetterhelések vizsgálata a hatályos előírások, követelmények tükrében történt. A részletes vizsgálat lehetővé tette, hogy a felmerülő környezeti konfliktusok azonosításra kerüljenek és a tervezési folyamat során feloldásra kerüljenek.

Az ország területén jelen időszakban elérendő környezeti célkitűzéseket a IV. Környezetvédelmi Programban fogadta el az Országgyűlés.

A fenti dokumentumokban rögzített környezetvédelmi célok megjelenése a tervben az előző pontban szereplő táblázatokban részletesen értékelésre került.

3.3. A TERV CÉLJAINAK EGYMÁS KÖZTI, ILLETVE A RELEVÁNS TERVEK, ILLETVE PROGRAMOK (2.2.) CÉLJAIVAL VALÓ KONZISZTENCIÁJA KÖRNYEZETI SZEMPONTBÓL

A terv illeszkedését más, releváns tervekhez, programokhoz, stratégiákhoz a 2.3, valamint a 3.1. fejezetekben részletesen elemeztük. További feladatot jelent, hogy a tervben megfogalmazott, különböző célok lehetséges egymásra hatását, illetve ezek összhangját vizsgáljuk.

A tervezett településrendezési eszközök a jelenlegi területhasználathoz képest tervezett változtatásai egymás megvalósulását nem zárják ki, illetve nem zavarják.

3.4. A JELENLEGI KÖRNYEZETI HELYZET RELEVÁNS, A TERVVEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN LÉVŐ ELEMINEK ISMERTETÉSE

3.4.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol

A településszerkezeti és szabályozási terv megvalósulása esetén várható környezeti hatások a követelményeknek megfelelően a környezeti elemek és rendszereik szerint, és a jelentős környezeti hatások figyelembevételével értékelhetők. A településfejlesztési koncepció- és a településrendezési eszközök felülvizsgálata egymást követő tervezési folyamatban történik, ezért a településfejlesztési koncepcióhoz és településrendezési eszközökhöz közös **I. Megalapozó vizsgálatok kiegészítése** —külön kötetben— készültek. A Megalapozó vizsgálatok:

- A „1.12. A táji-, természeti adottságok vizsgálata” fejezetében ismertetésre kerültek a nemzetközi-, a magyarországi-, a helyi szinten védendő, természeti értékek, területek, a tájképvédelmi területek, táji értékek,
- A „1.17. Környezetvédelem” fejezetben az egyes környezeti elemek (levegő, talaj, vizek) és hatótényezők (hulladékgazdálkodás, zaj-rezgés) tekintetében feltárássra került a település környezeti állapota,
- Az „1.16. Közművesítés” fejezetében részletesen ismertetésre került a település szennyvízelvezetésének, szennyvíztisztításának, csapadék elvezetés helyzete.

A Megalapozó vizsgálat fenti fejezeteiben azonosításra kerültek a rendelkezésre álló adatok alapján a változtatással érintett területek környezeti állapotának jellemzői, konfliktusai. (Jelen fejezetben még egyszer nem ismételjük meg ezen fejezeteket.)

3.4.2. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek leírása (eltartóképesség, terhelhetőség)

A táj terhelhetőségét alapvetően meghatározza a tájstabilitás, illetve ennek részeként az érzékenység. Az alábbiakban áttekintjük ezek releváns területi vonatkozásait:

3.4.2.1. Levegő

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet szerint Várpalota a „4. Székesfehérvár-Veszprém” légszennyezettségi zónába tartozik. Várpalota közigazgatási területe az egyes légszennyező anyagok szerint az alábbi zónacsoportokba tartozik:

	SO ₂	NO ₂	CO	PM ₁₀	Ben- zol	Talajkö- zeli ózon	PM ₁₀ Arzén	PM ₁₀ Kadm ium	PM ₁₀ Nikkel	PM ₁₀ Ólom	PM ₁₀ Benz(a) pirén
Várpalota	F	C	F	D	F	O-I	F	F	F	F	D

B csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a levegőterheltségi szintre vonatkozó határértéket és a túrértéket meghaladja.

D csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van.

E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

O-I csoport: azon terület, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a célértéket.

F csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

A közigazgatási területen nem található *levegőtisztaság-védelmi szempontból* kijelölt *védelmi övezettel* —ahol enyhébb határértékek tartandók be— rendelkező létesítmény. *Levegőtisztaság-védelmi szempontból ökológiailag* sérülékeny területnek —ahol szigorúbb határértékek tartandók be— tekintendők az az országos ökológiai hálózat magterületei és ökológiai folyosó területei, valamint a Natura 2000 területek.

Várpalota levegőminőségét már nem annyira az ipari tevékenységek, mint hanem inkább a közlekedés befolyásolja. Téli időszakokban fűtésből származó szennyezés befolyásolja a levegő minőségét.

3.4.2.2. Talaj, felszín alatti, felszíni vizek

Az OTTr és az adatszolgáltatásra kötelezett államigazgatási szerv adatszolgáltatása szerint a településen nem találhatók kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek. Jó termőhelyi adottságú szántóterületek az Inota városrész és a Készenléti lakótelep közötti területen találhatók.

Várpalota teljes közigazgatási területe nitrátérzékeny területnek minősül.

Várpalota északi közigazgatási területének nagy része nyílt karszterület.

A megyei terv Várpalotát a “földtani veszélyforrás által veszélyeztetett területekkel érintett települések” közé sorolja. Felszínmozgások által potenciálisan veszélyeztetett területek az egykori szénbányászat aláfejtéseinek külszíni hatásterülete, továbbá a földtani felépítés okán Várpalota É-i kül- és belterületei is.

Várpalotán az alábbi területeken tartanak nyilván feltárt talajszennyeződést:

- MAL egykori veszélyes hulladéklerakó (hrs.: 4157)
- MAL Zrt. veszélyes hulladéklerakó (hrs.: 0176), szennyező anyagok: kohászati salakok (ólomfölközék, ólomoxidok, ónoxidok)
- Inotai hőerőmű olajfogó, szivattyúház környezete (hrs.: 4134/3), szennyező anyagok: kondenzátumok és egyéb szénhidrogén alapú közegek
- További potenciálisan talajszennyeződéssel érintett terület a KÁRINFO rendszer nyilvántartása szerint a Bánta pusztai ipartelep (hrs.: 06/60), szennyező anyagok: ásványolaj és CH-származékokat tartalmazó veszélyes anyagok

Várpalota „fokozottan érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen” levő település, a közigazgatási terület egyes részei „kiemelten érzékeny” kategóriába tartoznak.

Várpalota közigazgatási területét az alábbi, határozatba foglalt hidrogeológiai védőterület és védőidom kijelöléssel *rendelkező vízbázisok* érintik:

- Várpalotai (Inota, Bánta-puszta) vízbázisok külső, valamint hidrogeológiai „A” és „B” védőterülete (748/2006. ügyszámú, 69174/09 iktatószámú határozat),
- Bakonyi Erőmű Zrt. Hidegvölgyi vízbázis külső és hidrogeológiai „A” és „B” védőterülete (8821/2007. ügyszámú, 38441/09 iktatószámú határozat),
- Berhida-Ösi vízbázis „B” védőidom (9374/2005. ügyszámú, 41733/10 iktatószámú határozat),

- Csóri karsztakna vízbázis hidrogeológiai „B” védőterület és védőidom (26213/201. ügyszámú, 90805/2012 iktatószámú határozat).

3.4.2.3. Környezeti zajtól védendő objektumok

A 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól alapján zajtól védendő környezet: olyan védendő terület és védendő épület, helyiség, amely emberi tartózkodásra, tevékenység végzésére szolgál, és ahol az emberi tevékenység zavarásának megakadályozása vagy az emberi egészség védelme érdekében a környezeti zaj, rezgés mértékét korlátozni kell. Zajtól védendő területek a településrendezési terv szerinti lakó-, üdülő-, vegyes területek; a különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, az egészségügyi területek, a rekreációs rendeltetésű területek; a zöldterületek; valamint a gazdasági területnek azon részei, ahol zajtól védendő helyiségek (pl. étterem, szolgálati lakás) helyezkedik el. Így összességében a zajterhelésre érzékeny területek nagyrészt lefedik a levegőterhelésre érzékeny területeket.

A településen kiemelt zajforrás a lakott területektől most már távolabb haladó 8. számú főút.

3.4.2.4. Természetvédelmi-, ökológiai, tájvédelmi szempontból érzékeny területek

Természetvédelmi szempontból érzékeny területek:

- Natura 2000 terület
 - Keleti-Bakony (HUBF20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
- Ex lege védett természeti területek, értékek:
 - lápterületek
 - barlangok (32 db)
 - források (5 db)
 - kunhalom (1 db)
- Egyedi jogszabállyal védett országos jelentőségű természetvédelmi terület:
 - Szabó-féle homokbánya természetvédelmi terület
- Országos Ökológiai Hálózat területei
 - magterületek
 - ökológiai folyosók
 - pufferterületek

Várpalota külterületének nagy része az OTRT szerinti „tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetébe” tartozik. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területeket —élve a vonatkozó jogszabály adta lehetőségekkel— a TRE saját vizsgálatai alapján pontosította. (Isd: II. Településszerkezeti terv, határozat-tervezet 5. melléklete (Területi terveknek való megfelelés igazolása) —külön kötetben—)

3.5. A TERV MEGVALÓSULÁSÁVAL KÖZVETLENÜL VAGY KÖZVETVE KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK, OKOK FELTÁRÁSA

3.5.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételével vagy környezetterhelés közvetlen előidézésével járó változtatások

A következő hatótényezők nevesíthetők a tervezett változtatások kapcsán:

- új épületek, építmények területfoglalása,
- burkolt felületek területfoglalása,
- növényzet, fás növényállomány irtása,
- növekvő közműigény (fokozódó vízfelhasználás, elektromos energia felhasználás, szennyvíz keletkezés növekedése),

— építkezésből származó zaj, rezgés, levegőterhelés.

3.5.2. Társadalmi, gazdasági folyamatokat kiváltó, ösztönöző változtatások, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak

A következő hatótényezők nevesíthetők a tervezett változtatások kapcsán:

— új munkahelyek létesülnek az eddig még nem beépült fejlesztési területek megvalósítása esetén,

3.6. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA ESETÉN VÁRHATÓ, A KÖRNYEZETET ÉRŐ HATÁSOK, KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ELŐREJELZÉSE

Jelen környezeti értékelésben a tervezett településrendezési eszközök megvalósítása esetén a környezeti vizsgálat készítés idején hatályos településrendezési eszközök elhatározásaihoz képest kerülnek értékelésre a várható környezetet érő hatások.

3.6.1. Jól azonosítható környezet igénybevétel vagy terhelés

Ebben a fejezetben tekintjük át a 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 4. mellékletében nevesített 3.6.1.1 – 3.6.1.4. alfejezetek témaköreit (környezeti elemekre, rendszerekre, Natura 2000 területekre, emberi egészségre, társadalmi-gazdasági helyzetre gyakorolt hatások).

3.6.1.1. Környezeti elemekre gyakorolt hatások

Termőföldre gyakorolt hatások

Az új TRE elhatározásai nem gyakorolnak jelentős hatást a termőföldre. Az új TRE cca. 12,57 ha mezőgazdasági, és cca. 0,5 ha erdőterület átsorolására tesz javaslatot. Az újonnan beépítésre szánt területek nem tartoznak a területi tervekben kiváló vagy jó termőhelyi adottságú szántóterületek övezetébe. Egy esetben, egy telek egy részének lakóterületbe való sorolása érint átlagosnál jobb minőségű termőföldet 0,2846 ha nagyságú, legelő 5 minőségi osztályba tartozó területet. E változással érintett terület már kialakult kertvárosi lakóterület közé ékelődő terület.

A jelentősebb kiterjedésű újonnan beépítésre szánt terület (cca. 12,2 ha nagyságú terület) — ipari gazdasági terület—átlagosnál gyengébb minőségű mezőgazdasági területen, szántó 6 minőségi osztályú területen került kijelölésre.

A termőföld védelmét szolgálja a területfelhasználási és tájrendezési javaslatban megfogalmazott differenciált mezőgazdasági területhasználat kialakítása a külterületen, amellyel a Településszerkezeti terv az egyes területek táji adottságokhoz leginkább igazodó hasznosítását kívánja elősegíteni.

Várpalota közigazgatási területén jelenleg és a terv távlatában is jelentős a külszíni művelésű bányászati tevékenység, amely jelentős kiterjedésű roncsolt felületet, tájsebet okoz a tájképben. A jelenleg művelt bányaterületek esetében azonban nagyobb figyelmet javasolunk fordítani a rekultiváció elvégzésére, a talaj és talajvíz további terhelésének elkerülése, a tájképre gyakorolt negatív hatás megakadályozása érdekében.

Levegőre gyakorolt hatások

Valószínűsíthető, hogy az új TRE hatályos TRE-hez képest történő változásai a levegőterhelés növekedését fogják okozni az 8.sz. főúttól és a volt Inotai Erőműtől délre kijelölt új ipari gazdasági terület térségében. A vonatkozó jogszabályok és előírások betartása esetén, valamint az elérhető legjobb technológiai alkalmazásának elvét betartva, a lakó-, üdülő-, ill. rekreációs rendeltetésű területeken határérték feletti levegőszennyeződés nem alakulhat ki.

A tervben a meglévő zöldfelületi elemek (zöldterületek, településszerkezeti jelentőségű zöldfelületi elemek, összefüggő belterületi kertek, útmenti zöld sávok) védelme, valamint a HÉSZ-ben meghatározott zöldfelületi feltételek (minimális zöldfelületi arány, többszintű növényzet arányának meghatározása) biztosítják, hogy levegőminőség-romlás ne következzen be.

A TRE lehatárolja azokat a területeket, ahol levegőminőség-védelmi szempontból szigorúbb határértékek betartása indokolt —levegőtisztaság. védelmi szempontból ökológiailag sérülékeny területeket—.

Vízre gyakorolt hatások

A vizek minőségének védelme Várpalota vízkészletének gazdagsága, valamint a terület érzékenysége miatt kiemelt figyelmet érdemel. Különösen veszélyeztetettek a védett vízbázisok területei, valamint a tavak térsége.

A területfelhasználás alakítása során a TRE figyelembe vette a vízbázis védelmi területeket. A tervezett új ipari gazdasági terület (X. jelű módosítás) vízbázis védelmi területeken kívül helyezkedik el.

Több építési övezetekben sajnos nőtt a beépíthető területek aránya és ezzel párhuzamosan csökkent a minimálisan zöldfelületként kialakítandó telekrész. Ez által burkolt felületek arányának növekedése várható, ami nehezíti, ellehetetleníti, azon elv alkalmazhatóságát, hogy az egyes telkeken a csapadékvizek jelentős hányada a telken belül, a zöldfelületeken szikkadjon el.

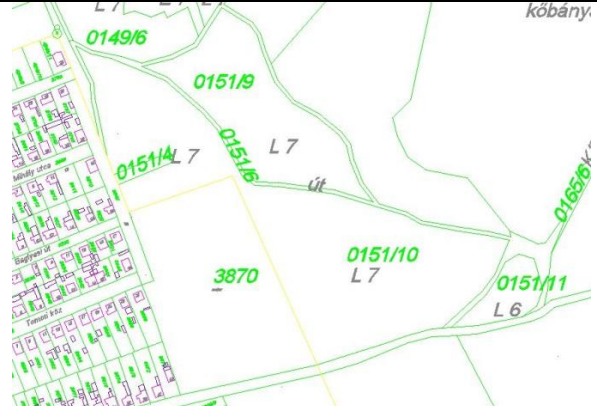

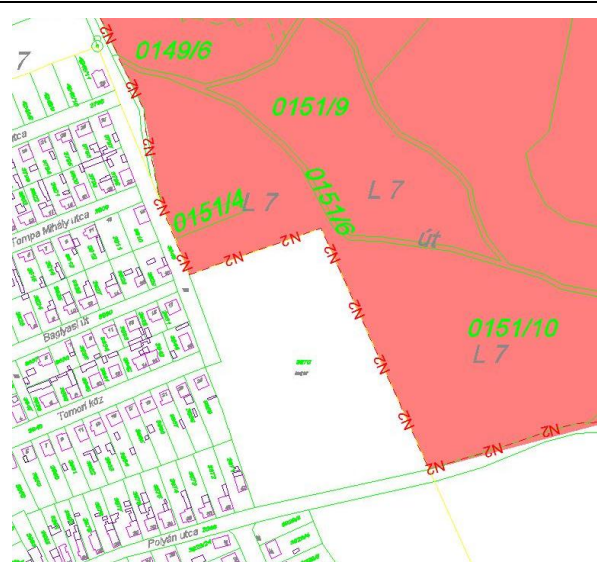

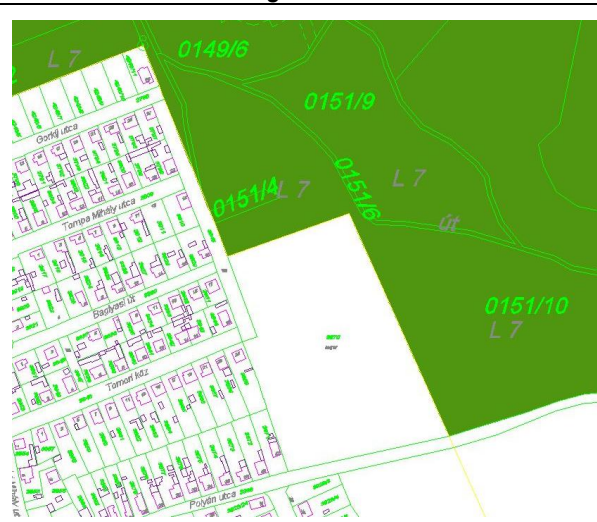

Élővilágra gyakorolt hatások

A TRE a védett természeti értékeket feltünteti. A védett természeti értékek területén és térségében a tervezett területhasználatok biztosítják a természeti értékek védelmét.

Az alábbi területeken a BfNPI-től kapott adatszolgáltatás alapján nem volt egyértelműen meghatározható a tervezett rendeltetés (az adatszolgáltatás egyes elemei „nem tűnnek egymással összhangban levőnek”):

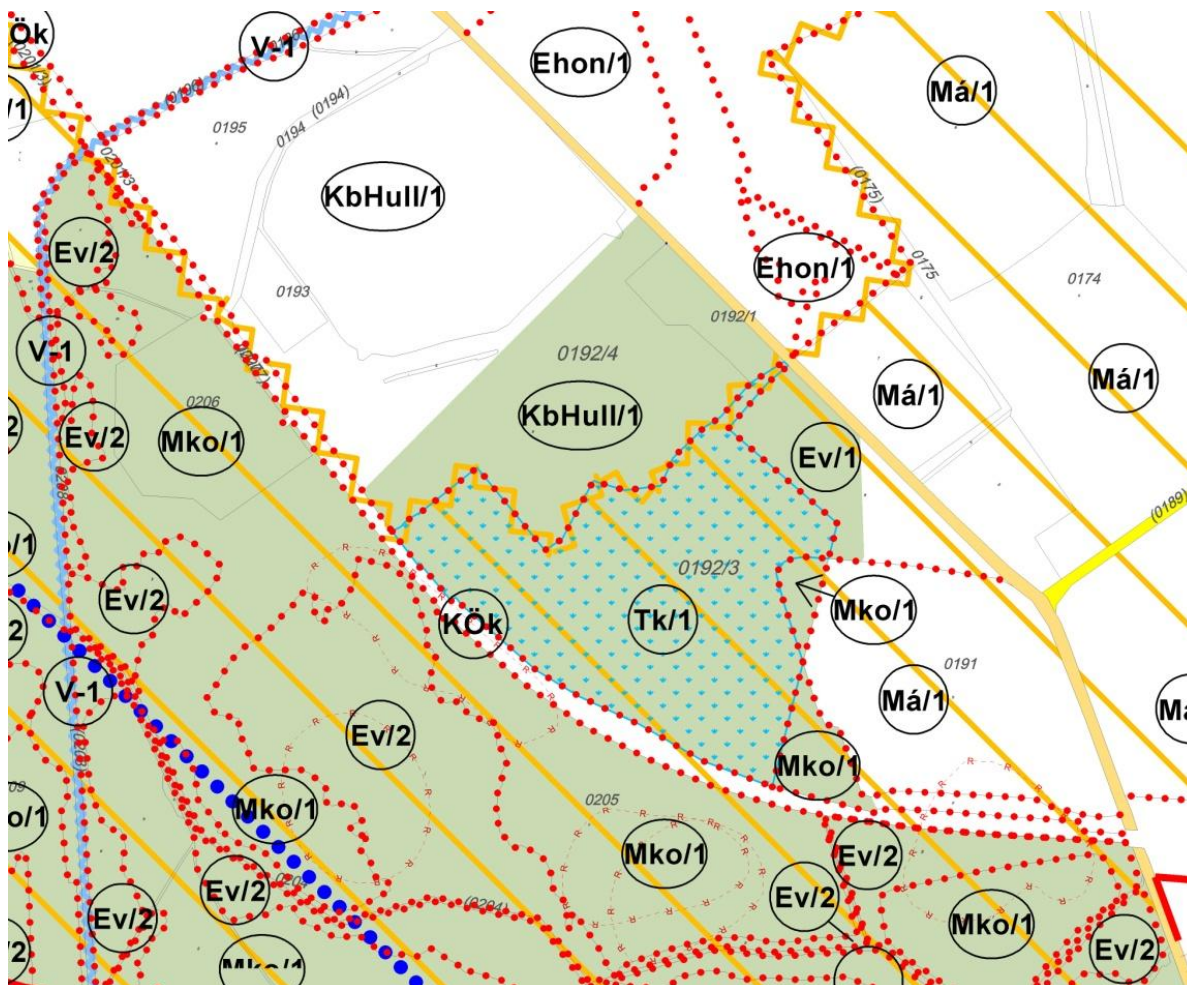
- *4247 és 3840 hrsz.-ú ingatlanok Natura 2000 területbe, ill. magterületbe tartozása, ill. a besorolások összhangjának hiánya*

A telekalakítást követően a 4247 telek kikerült a Natura 2000 területek közül, de a BfNPI-től kapott adatszolgáltatás szerint a telek egy része változatlanul az országos ökológiai hálózat magterületében maradt, ahol az OTTrT előírásai szerint új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. A 3840 hrsz.-ú telken a hatályos településrendezési eszközök már kertvárosi lakóterületfejlesztési területet tartalmaznak. A tulajdonos a 4247 hrsz.-ú telken is kertvárosi lakóterületet szeretne kialakítani. A tulajdonos írásban többször is megkereste a BfNPI-t, akik nyilatkoztak, hogy a tervezett fejlesztésnek természetvédelmi akadálya nincs. A TRE ezért kertvárosi lakóterületfejlesztési területként tartalmazza a területet. Az átsorolt terület nagysága 27021 m². Az „egyértelmű” megoldás az lenne, ha BfNPI az országos ökológiai hálózat magterületének határát a Natura 2000 terület határához igazítaná.

<p><i>Hatályos településrendezési eszközök készítése idején földhivatali alaptérkép</i></p>	<p><i>Jelenleg hatályos földhivatali alaptérkép</i></p>
	
<p><i>Hatályos rendezési terv készítésekor Natura 2000 terület</i></p>	<p><i>Jelenlegi adatszolgáltatás alapján Natura 2000 terület</i></p>
	
<p><i>Hatályos településrendezési eszközök készítésekor az Országos Ökológiai Hálózat magterülete</i></p>	<p><i>Jelenlegi adatszolgáltatás alapján az Országos Ökológiai Hálózat magterülete</i></p>
	

- a 0192/3 és 0192/4 hrsz.-ú ingatlanok ex lege lápterületbe, ill. magterületbe tartozása, ill. a besorolások összhangjának hiánya

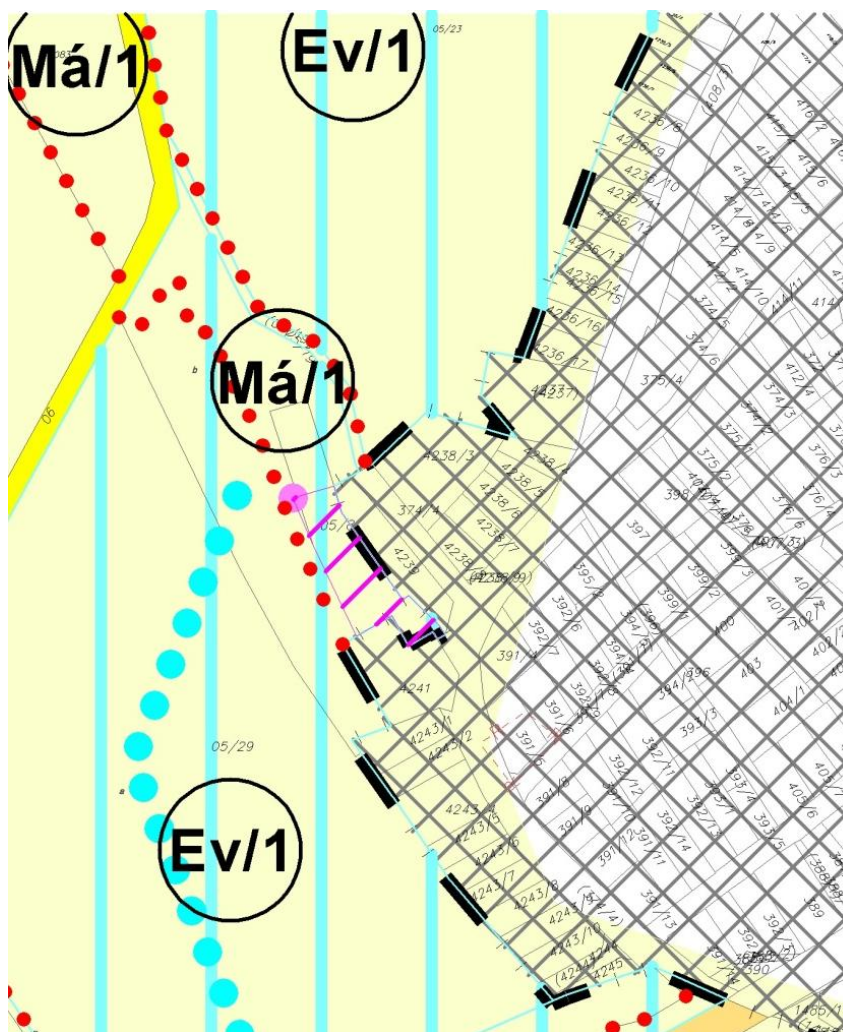
A 0192/3 és 0192/4 hrsz.-ú ingatlanokon naperőműpark létesítése merült fel. A BfNPI-től kapott adatszolgáltatás alapján nem egyértelműen volt meghatározható a terület távlati rendeltetése. A BfNPI-től kapott adatszolgáltatás szerint a 0192/3 hrsz.-ú terület ex lege láp és az országos ökológiai hálózat magterülete is. A 0192/4 hrsz.-ú számú terület az ex lege láp területének pontosítását követően már nem érintett ex lege védett területtel, de a telek egy része változatlanul az országos ökológiai hálózat magterületébe tartozó területként szerepel a kapott adatszolgáltatásban. Szintén „úgy tűnik”, mintha a magterület „nem került volna igazításra” az ex lege lápterülethez.

A tervlapkivágaton kék pöttyel jelölve az ex lege védett láp területe

A 05/8 hrsz.-ú telket, amely a BfNPI adatszolgáltatása szerint az országos ökológiai hálózat puffterületébe tartozik, a tulajdonos a szomszédos telkekhez hasonlóan kertvárosi lakóterületként szeretné hasznosítani.

A TRE-höz országos ökológiai hálózat puffterületének adatszolgáltatásként megküldött lehatárolása évtizedek óta beépült lakóterületet is —Pipacs utca— puffterületként tartalmazza. A kérdéses telek egy az utcába részben beékelődő egy telek, amelynek egy részét, illeszkedve a kialakult lakóterületi sávhoz, a TRE a telekrész kertvárosi lakóterületbe sorolására tesz javaslatot. Az átsorolt terület nagysága 2846 m².

A tervlapkivágaton lila sraffozással jelölve a kertvárosi lakóterületbe átsorolni kívánt terület, sárga a pufferterületként megadott területek.

Az épített környezetre gyakorolt hatások

Az épített környezetre gyakorolt hatásokat a V. Örökségvédelmi hatástanulmány —külön kötetben— értékeli.

3.6.1.2. A környezeti elemek rendszereire gyakorolt hatások értékelése

A tájra gyakorolt hatások

Az újonnan kijelölt beépítésre szánt területek a belterület közvetlen szomszédságában kerültek kijelölésre, így a már beépített területek szerves folytatását képezik a tájban. A tájképre jelentős negatív hatást, a HÉSZ-ben meghatározott építési feltételek, zöldfelületi feltételek betartása, illetve megfelelő színvonalú épületek kialakítása esetén nem gyakorolnak.

A tájban megjelenő kedvezőtlen látványú területek (elsősorban iparterületek, bányaterületek) eltakarását, illetve tájba illesztésének elősegítését szolgálják a TRE-ben lehatárolásra kerülő védő zöld sávok: a kötelező beültetések, fásítások, tervezett erdősávok, illetve a HÉSZ-ben meghatározott, zöldfelületek kialakítására vonatkozó szabályok.

A volt inotai erőműtől és a 8.sz. főúttól délre tervezett ipari gazdasági terület, ahol a városban a legmagasabb lesz a megengedett épületmagasság, valamint a megengedett

beépítési intenzitás is legmagasabb értékek közé tartozik, várhatóan új markáns elemként fog a tájban megjelenni. A terület az városba érkezők számára Várpalota egyik „kapujának” tekinthető, ezért is fontos lenne, hogy „jó építészeti minőségű” épület(ek) jelenjenek itt meg, ne pedig „tucat könnyűszerkezetes épületek”.

A tájban elszórtan megjelenő bányaterületek, bányászati létesítmények tájképi zavaró hatásának csökkentése miatt a HÉSZ előírja a művelés felhagyásával párhuzamosan folytatott rekultivációt, mely a roncsolt felületek mielőbbi rendezését támogatja.

A hatályos TRE-ben meghatározott és a TRE jelen felülvizsgálata során megtartott külterületi területfelhasználás, a táji adottságokhoz, tájhasználati hagyományokhoz igazodó övezeti rendszer és építési szabályok a tájvédelmet szolgálják, a külterületen a túl sűrű beépítést, illetve lakóépületek indokolatlanul történő kialakítását megakadályozzák. A tájkarakter védelmét szolgálja a tájképet meghatározó természeti elemeknek, értékeknek (vizenyős, nádas, mocsaras területek) az OTÉK szerinti ún. természetközeli területbe sorolása, hiszen e területekre az országos szabályok szerint építési tilalom vonatkozik, mely e területek védelmét, érintetlenül hagyását biztosítja. A korábban természetközeli területbe sorolt sziklagyepek és karsztbokorerdőterületek az OTÉK változása miatt kikerültek a természetközeli területekből, az előbbieket korlátozott használatú mezőgazdasági területbe, az utóbbiakat védelmi erdőterületbe kerültek átsorolásra.

A TRE-ben a helyszíni vizsgálatok alapján pontosításra került a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek lehatárolása a BfNPI-től kapott adatszolgáltatáshoz képest. Az érintett területekre a HÉSZ-ben meghatározott szabályok (pl. a tájképben kedvezőtlen látványt nyújtó létesítmények elhelyezésének megakadályozása, bizonyos esetekben látványvédelmi terv előírása, stb.) biztosítják a településképvédelméről szóló önkormányzati rendelettel együtt a természeti adottságok és a kulturális örökség által meghatározott tájképi értékek fennmaradását, a látványvédelmi szempontból érzékeny területeken kedvezőtlen látványt nyújtó létesítmények kialakulásának megakadályozását.

Településre gyakorolt hatások

A tervezett fejlesztések a város térbeli fejlődését —kivéve volt inotai erőműtől és a 8.sz. főúttól délre tervezett ipari gazdasági területet— csak minimális mértékben befolyásolják. A tervezett változtatások jól illeszkednek Várpalota településszerkezetébe, a már meglévő belterület, lakóterületek szerves folytatását jelentik. A városlakó funkciójú területeit, rekreációs, turisztikai vonzerejét hátrányosan nem érintik. A volt inotai erőműtől és a 8.sz. főúttól délre tervezett ipari gazdasági területtől északra szintén gazdasági területek helyezkednek el. A tervezett gazdasági terület a levegőáramlási irányok, valamint a települési területek tekintetében kedvező helyen helyezkedik el. Lakó-, üdülő-, rekreációs rendeltetésű területeket a tervezett gazdasági terület környezeti hatásai határérték feletti szennyezéssel nem fognak érinteni.

A termódosítások összhangban vannak a magasabb rendű területrendezési tervek elhatárolásaival.

A tervezett beépítésre szánt terület fejlesztések a városra nem rónak megoldhatatlan, vagy aránytalanul nagy feladatokat, a közműigény a meglévő gerinchálózatra való csatlakozással kielégíthető, a keletkező szennyvizek és hulladék befogadására a szennyvíztisztító mű és a hulladéklerakó is megfelelő kapacitással rendelkezik. A tervezett fejlesztés ellátása így jelentősebb műszaki infrastruktúra fejlesztést, a vezetékek kapacitásbővítését nem igényli, a város vízellátó, szennyvízkezelő és energiaellátó rendszerére káros hatást nem gyakorol.

A tervezett módosítások a közúthálózat jelentősebb fejlesztését nem igénylik, a tervezett új építési telkek feltárása a kiépítésre kerülő kiszolgáló utakról történik majd.

Ökológiai rendszerekre, Natura 2000 területekre gyakorolt hatások

A közösségi jelentőségű és az országos ökológiai hálózat elemeit: a Natura 2000 területeket és az országos ökológiai hálózat területeit az OTRT-vel, illetve vonatkozó jogszabályokkal összhangban, valamint az érdekelt államigazgatási szerv adatszolgáltatása alapján tartalmazzák a TRE. A Natura 2000 területeken és az országos ökológiai hálózat magterületein, ökológiai folyosóként lehatárolt területein beépítésre szánt terület újonnan nem került lehatárolásra, kivéve a 3.6.1.1. fejezetben ismertetett nem egyértelmű helyzetű területeket.

3.6.2. Közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépése

- **Új környezeti konfliktusok, problémák megjelenése, meglévők felerősödése: RÉSZBEN VÁRHATÓ**

Új beépítésre szánt területek igénybevétele, a tervezett fejlesztések megvalósítása termőföld igénybevételel jár.

- **Környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítése vagy korlátozása: NEM VÁRHATÓ**

A tervezett területfelhasználási rendszer nem befolyásolja a környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeit, feltételeit.

- **A helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartása vagy létrehozása: NEM/RÉSZBEN VÁRHATÓ**

Az új jelentősebb kiterjedésű fejlesztési terület, a volt inotai erőműtől és a 8.sz. főúttól délre tervezett ipari gazdasági terület, a Településfejlesztési koncepcióban elhatározott új településszerkezeti egység I. üteme. A közigazgatási terület keleti részén elhelyezkedő gazdasági területektől és a 8.sz. főúttól délre elhelyezkedő terület gazdasági terület fejlesztésre Várpalota közigazgatási területén a legalkalmasabb terület. Ezen a területen az új gazdasági terület új településszerkezeti egység I. üteme, új térszerkezeti elem, de ez az új fejlesztési terület, adott környezetben, nem minősíthető az optimális térszerkezettől való eltérő elemnek.

- **Olyan helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítése, amelyek a táj eltartó képességéhez alkalmazkodnak: NEM VÁRHATÓ**

A tervezett területfelhasználási rendszer nem gyengíti a helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományokat.

- **A természeti erőforrások megújulásának korlátozása: RÉSZBEN VÁRHATÓ**

A természeti erőforrások megújulása tekintetében kedvezőtlen hatás az új gazdasági terület kijelölése miatt várható (termőföld végleges más célú hasznosítása).

A közigazgatási területet több vízbázis védőterületei, hidrogeológiai védőövezetei érintik. Az országos szintű jogszabályok és a HÉSZ előírásainak betartása esetén a vízkészletek állapotának romlása nem feltételezhető.

- **A nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használata vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítása: NEM VÁRHATÓ**

A tervezett változtatások hatására nem várható a nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használata vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítása.

3.7. A KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ALAPJÁN A TERV ÉRTÉKELÉSE, A KÖRNYEZETI SZEMPONTBÓL ELFOGADHATÓ VÁLTOZÁSOK MEGHATÁROZÁSA

A települést érő közvetlen, valamint közvetett hatások alapján, a terv megvalósulása esetében —a termőföld kivételével— jelentős mértékben nem várható a környezeti elemek, rendszerek igénybevétele.

Az új Településszerkezeti terv fejlesztési területeinek igénybevétele esetén cca. 12,57 ha nagyságú mezőgazdasági terület végleges más célú hasznosítására kerül sor. Az igénybe venni kívánt területek 0,2846 ha kivételével átlagosnál gyengébb minőségű termőterületek. 0,2846 ha nagyságú terület sem kiváló minőségű szántóterület (legelő 5 minőségi osztályba tartozó terület)

A közigazgatási területen, a településrendezési eszközök szerint elhelyezhető létesítmények, rendeltetések, valamint betartandó környezeti feltételek teljesítése esetén nem várható jelentős környezetterheléssel járó létesítmény megjelenése, az új gazdasági terület (X. jelű módosítás), valamint a többi újonnan kijelölt beépítésre szánt terület a környezeti elemek, rendszerek szempontjából nem tartozik a kiemelten érzékeny, védendő területek közé. A tervezett újonnan beépítésre szánt területek elhelyezkedése jó, illeszkednek a város kialakult településszerkezetébe.

A tervezett új, nagyobb kiterjedésű gazdasági terület környezeti szempontból kedvező területen helyezkedik el, már kialakult gazdasági területek térségében, ill. távol települési területektől. A levegőáramlási viszonyok, valamint a lehető legjobb technológia alkalmazása elvének betartása esetén lakó-, üdülő-, rekreációs rendeltetésű területeken a tervezett gazdasági terület környezeti hatásai határérték feletti szennyezéssel nem fognak okozni. A tervezett új gazdasági terület nem szerepel az OTTrT szerint tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek között.

A terv feltárta a terület használatát korlátozó, védelmi lehatárolással érintett területeket, ezeket figyelembe veszi.

A tervezett változtatások következtében a közigazgatási területen a biológiai aktivitás érték nem csökkent.

Védett vagy védelemre tervezett természeti értéket, tájképi értéket nem veszélyeztetnek a TRE tervezett változtatásai.

4. A HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE VAGY CSÖKKENTÉSÉRE VONATKOZÓ, A TERVBEN SZEREPLŐ INTÉZKEDÉSEK HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE

A településrendezési eszközök módosítása nem tartalmaz olyan új tervi elemet, amely **magasabbrendű környezetvédelmi célkitűzésekkel ellentétes lenne.**

A tervben foglalt javaslatok, az építés feltételeként meghatározott szabályok a negatív környezeti hatások minimalizálását segítik elő, segítenek abban, hogy jelentős közvetlen, vagy közvetett negatív környezeti hatás, környezetkárosodás ne következzen be. A vonatkozó jogszabályok és a HÉSZ előírásainak betartása, a terv alátámasztó munkarészeiben megfogalmazásra kerülő, a környezetminőség megőrzését, javítását célzó javaslatok, feltételek figyelembe vétele esetén a terv megvalósulása a környezetminőség jelentős romlásához, a környezeti elemek jelentős károsodásához nem vezethet.

Tervi elemek, melyek környezetre gyakorolt negatív hatása a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során **további intézkedésekkel mérsékelhető, illetve kiküszöbölhető:**

- közterületek rendezésekor, építések, átépítések mind ökológiai-, mind településképi-, mind klímavédelmi szempontból törekedni kell növényzet, lehetőleg többszintű növényzet kialakítására, fasorok, facsoportok telepítésére,
- a klímaváltozás hatásaira való felkészülés érdekében is a telkek zöldfelületként kialakítandó részein az építési engedélyezés során a zöldfelületek szakszerű kialakítását, különösen a közcélú intézményi- és gazdasági területeken meg kell követelni,
- ösztönzendő a klímabarát —az alkalmazkodást segítő, az éghajlatváltozás hatásait mérsékelő— építészeti megoldások —pl. zöldhomlokzatok, extenzív zöldtetők, az árnyékoló, fényvisszaverő felületek, a csapadékvíz talajba szivárgását, elpárolgást lehetővé tevő vízáteresztő felületek, burkolatok kialakítása, továbbá a közterületeken vízfelületek, zöldfelületek növelésének előnyben részesítése a fejlesztések során (közintézmények, önkormányzati tulajdonú épületek építése, átépítése, korszerűsítése). Magánberuházások esetén is javasolt ilyen vállalások ösztönzése.

A tervben a várható káros hatások feltárára kerültek, a szakági tervezői javaslatok beépültek a tervbe. Ezen javaslatok legfontosabb elemei az előző pontban ismertetésre kerültek.

5. JAVASLAT OLYAN KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSEKRE, SZEMPONTOKRA, MELYEKET A TERV ÁLTAL BEFOLYÁSOLT MÁS TERVBEN FIGYELEMBE KELL VENNI

További intézkedések, amelyek nem a településrendezési terv során, hanem **a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során** érvényesíthetők a környezetterhelések minimalizálása, a környezetszennyezések, káros környezeti hatások kiküszöbölése érdekében:

- a további építési és egyéb engedélyezések során a környezeti és zöldfelületi feltételek betartásának érvényt kell szerezni,
- kötelező növénytelepítések megvalósítása a tervezett fejlesztési területek megvalósításával egyidejűleg,
- a gazdasági, ipari létesítmények engedélyezése során az elérhető legjobb technológia, mint követelmény érvényesítése,
- gazdasági területeken a megfelelő építészeti minőség érvényre juttatása érdekében a településképi követelmények betartatása, ellenőrzése,
- védő erdőtelepítések, fásítások megvalósítása a tervezett létesítmények (pl. gazdasági létesítmények fejlesztése) megvalósításával egyidejűleg,
- a létesítmények tervezése – különösen a külterületi fejlesztési területeken (pl. süllyedéktavak környezetében) – során a tájképvédelmi szempontok érvényesítése,
- az építési engedélyezés során a környezeti és zöldfelületi feltételek betartásának ellenőrzése.

6. A TERV MEGVALÓSULÁSA KÖVETKEZTÉBEN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓ MONITOROZÁSI JAVASLATOK ÉRTÉKELÉSE

A monitorozás célja a környezeti elemek és rendszereik állapotában történő időbeni változások kimutatása. A monitorozásra településrendezési terv esetében a tervek felülvizsgálatakor nyílik lehetőség. Az állapotváltozások kimutatásához, a környezeti hatások számszerű, pontos meghatározásához a településrendezési terv készítésekor kevés adat állt rendelkezésre.

A fejlesztési területek igénybevétele következtében megnövekedő közlekedési terhelés tekintetében a közutakra vonatkozó forgalomszámlálási adatok, valamint a zajterhelések számítása mérhető és ellenőrizhető adatokkal szolgál. A terv felülvizsgálata során a létesítést követő mérési eredményekkel, forgalomszámlálási adatokkal összevethetők.

A művelésből kivont területek nagyságának, a lakó- és gazdasági épületek számának változása is lehet indikátor. A monitorozás tárgya a környezeti vizsgálat tárgyát képező terv elfogadása után épült épületek funkciójának és számának alakulása.

A településen található kondicionáló felületek változásának követésére szolgál az ún. „biológiai aktivitásérték”. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 2006. évi márciusi módosítása a takarékos területgazdálkodás ösztönzése érdekében előírja, hogy újonnan beépítésre szánt területek kijelölése csak oly módon történhet, hogy az adott település közigazgatási területén a biológiai aktivitás érték (BAÉ) nem csökkenhet. Jelen tervben történt beépítésre szánt terület kijelölése, így az alátámasztó munkarészben kiszámításra került a BAÉ. Az érték a változtatások során nem csökkent.

7. KÖZÉRTHTETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

Várpalota Város új településrendezési eszközeinek készítése történik. A terv a beépítés feltételeinek, építési követelményeknek, jogoknak és kötelezettségeknek a megállapítására hivatott, a környezeti ártalmak legkisebbre való csökkentése, a természeti és épített örökség értékeinek megőrzése, a település természeti arculatának védelme mellett.

A környezeti vizsgálat célja, hogy a terv megvalósulása során várható környezeti következményeket feltárja, hogy a környezeti szempontból kedvezőtlen változtatások a döntéshozás korai fázisában felismerhetők legyenek, s a környezeti elemek és rendszereik, az emberek egészségi állapota és életminősége védelme érdekében szükség esetén további intézkedések, feltételek a tervbe beépítésre kerülhessenek.

A vizsgálat Várpalota településrendezési eszközeinek elkészítéséből a jelenlegi hatályos Településszerkezeti tervhez képest módosuló területfelhasználású területeket vette figyelembe, melyek a környezeti elemek, valamint a környezeti hatótényezők tekintetében jelentősebb hatással bírnak.

A településrendezési eszközök módosítása **nem tartalmaz olyan tervi elemet, amely magasabb rendű környezetvédelmi célkitűzésekkel ellentétes lenne.**

A környezeti vizsgálat értékelés nem azonosított a településrendezési eszközök módosításai között olyan tervi elemet, amely várhatóan jelentős kedvezőtlen hatással lenne a környezeti elemekre, a környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére.

A környezeti értékelés során kirajzolódtak azon tervi elemek, melyek környezetre gyakorolt negatív hatása a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során **további intézkedésekkel mérsékelhető, illetve kiküszöbölhető:**

- közterületek rendezésekor, építések, átépítések mind ökológiai-, mind településképi-, mind klímavédelmi szempontból törekedni kell növényzet, lehetőleg többszintű növényzet kialakítására, fasorok, facsoportok telepítésére,
- a klímaváltozás hatásaira való felkészülés érdekében is a telkek zöldfelületként kialakítandó részein az építési engedélyezés során a zöldfelületek szakszerű kialakítását, különösen a közcélú intézményi- és gazdasági területeken meg kell követelni,
- ösztönzendő a klímabarát —az alkalmazkodást segítő, az éghajlatváltozás hatásait mérsékelő— építészeti megoldások —pl. zöldhomlokzatok, extenzív zöldtetők, az árnyékoló, fényvisszaverő felületek, a csapadékvíz talajba szivárgását, elpárolgást lehetővé tevő vízáteresztő felületek, burkolatok kialakítása, továbbá a közterületeken vízfelületek, zöldfelületek növelésének előnyben részesítése a fejlesztések során (közintézmények, önkormányzati tulajdonú épületek építése, átépítése, korszerűsítése). Magánberuházások esetén is javasolt ilyen vállalások ösztönzése.

A környezeti vizsgálat a következő **további intézkedésekre tesz javaslatot**, amelyek nem a településrendezési terv során, hanem **a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során** érvényesíthetők a környezetterhelések minimalizálása, a környezetszennyezések, káros környezeti hatások kiküszöbölése érdekében:

- a további építési és egyéb engedélyezések során a környezeti és zöldfelületi feltételek betartásának érvényt kell szerezni,
- kötelező növénytelepítések megvalósítása a tervezett fejlesztési területek megvalósításával egyidejűleg,
- a gazdasági létesítmények engedélyezése során az elérhető legjobb technológia, mint követelmény érvényesítése,
- gazdasági területeken a megfelelő építészeti minőség érvényre juttatása érdekében a településképi követelmények betartatása, ellenőrzése,

Összegzésként megállapítható, hogy a tervben foglalt tervi elemek, előírások és javaslatok a környezeti elemeket (levegő, föld, víz, élővilág, épített környezet) és rendszereiket (táj, település, ökológiai rendszer) érő, a tervezett fejlesztések negatív környezeti hatásainak lehetőség szerinti csökkentését, a táji, természeti értékek védelmét kívánják biztosítani.